

Konu: Menşe Soruşturmalarda Yaşanan Sıkıntılar Hk.

Tarih:27/05/2021

64228693 / 27.05.2021

T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü' ne

Üyelerimiz tarafından Derneklerimize yapılan başvurular kapsamında eşyanın serbest dolaşıma girişinden sonra menşe ispat belgelerinin ve menşe şahadetnamelerinin sonradan kontrollerinde yaşanan sıkıntılar ve bu sıkıntılara binaen yaşanan mağduriyetler sıklıkla gündeme getirilmektedir.

Bilindiği üzere, AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü A.TR Dolaşım Belgeleri ve menşe ispat belgelerine ilişkin yapılacak işlemler konulu 2014/1 sayılı genelge ;V. Serbest Dolaşıma Girişte İbraz Edilen Belgelerin Sonradan Kontrolü bölümünde;“(1) Gümrük müdürlüklerinin serbest dolaşıma giriş sırasında kendilerine ibraz edilen A.TR Dolaşım Belgeleri, **Menşe şahadetnameleri ve Menşe İspat Belgelerinin doğruluk ve kurallara uygunluğundan şüphelenmeleri halinde** söz konusu belgeler sonradan kontrol gerekçeleri de belirtilmek suretiyle veya sondaj usulüyle ilgili ülke nezdinde sonradan kontrolünün yapılmasını teminen gümrük idaresinin bağlı bulunduğu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğüne intikal ettirilir.” hükmüne istinaden İthalat işlemlerinde sonradan kontrol işlemine nasıl başlanacağı ve devamı maddelerde işlem aşamaları belirtilmiştir.

Sonradan Kontrol aşamasında, yukarıda Genelge ile zikredilen “doğruluk ve kurallara uygunluğundan şüphelenmeleri halinde” İfadesi yerine Makul şüphe tanımının detaylı bir şekilde yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. (Örneğin, Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu Sisteminin Uygulanması Hakkında Gümrük Genel Tebliği (Avrupa Menşe Kümülasyonu) Sıra No: 2 (22.10.1999 tarih ve 23854 sayılı Resmî Gazete) Tebliğde yapıldığı gibi)

Bilindiği üzere, menşe ispat belgelerinin ve menşe şahadetnamelerinin sonradan kontrollerinde Bakanlığın ilgili ülkeler ile yazışmalarında cevap verme süresi, ilgili mevzuatlarında belirtilmiştir. Bu süre de yanıt alınamaması durumunda söz konusu işlemde menşe ispat belgesi veya menşe şahadetnamesinin hiç beyan edilmediği kabul edilerek işlem yapılmaktadır. Uygulama sonucunda yükümlüler tarafından itirazı ve hukuki süreçlere başvurulduğu ve Bakanlık nezdinde adli ve iş yüküne sebep olmakla birlikte yükümlüler için haksız, telafisi güç ve ağır ekonomik mağduriyetlere sebebiyet vermektedir.

Sondaj usulüne göre veya şüphe kapsamında yapılan denetlemeler de sonradan kontrole gönderilen, Bakanlık ve Derneklerimiz nezdinde daha önce gündeme getirilen ve tespit edilen sonradan kontrollerle ilgili aksaklıkları şu şekilde sıralayabiliriz;

- Sonradan kontrole gönderilen evraklar için yükümlüye tebligat yapılmamaktadır.
- Sonradan kontrole gönderilen evrakların cevap verme sürelerinin aşılmış olmasına rağmen cevap alınmadığı durumlar bulunmaktadır.
- Başvurunun hatalı mercilere yapılması ya da başvuru makamlarında değişiklikler yaşanmasından kaynaklı cevap alınmadığı durumlar bulunmaktadır.
- Yetkili makam adresinin temin edilememesi sebebi ile yazışma yapılamadığı durumlar bulunmaktadır.
- Sonradan kontrol sürecinin tamamlanmamış olmasına rağmen ek tahakkuk kararı, zaman zaman ise 2014/1 sayılı Tebliğ' e aykırı olarak ceza kararı düzenlenmektedir.

Bahsi geçen hususlar sonucunda, sonradan kontrolün varlığından habersiz olan firmalar, ithalat işleminden uzun bir zaman sonra ilave vergi maliyetleri ile veya bazı durumlarda cezai müeyyideler ile karşılaşmaktadır. Buna bağlı olarak yükümlüler tarafından itiraz sürecine başvurulması daha sonra mahkeme süreçleri ile ülke ekonomisinin kaynakları harcanmakla birlikte kamu iş yükü arttırılmaktadır.

Ayrıca, Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün Elektronik menşe konulu çeşitli yazılarında; Elektronik Menşe düzenleyen ülkeleri ve düzenlenen menşelerin doğruluğunun araştırılması için, QR kodu ile sorgulama, Web adresi üzerinden sorgulama ve E-Posta yolu ile sorgulama gibi yöntemlerle yapılabildiği belirtilmesine rağmen, üyelerimizden gelen bildirimlerde bazı Bölge Müdürlüklerince elektronik ortamda sorgulama yerine yazı ile sorgulama yapıldığı bilgisi alınmıştır. Muhtemel mağduriyetlerin ve iş yükü artışının önlenebilmesi açısından Elektronik ortamda sorgulaması yapılabilen menşe belgelerinin mezk r yazılarda belirtildiği Şekilde yapılmasının sağlanması hem kamu hem de özel sektör açısından fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Sonuc olarak, özellikle sondaj usul  sonradan kontrolü yapılan (belgenin Őekil ve içerik yönünden mevzuata uygun olduğu durumlarda) menşe ispat belgeleri ve menşe Şahadetnameleri için süresi içerinde cevap alınamaması halinde beyan edilen belgenin aksi ispatlanamadığı sürece hukuk normları çerçevesinde doğru olarak kabul edilmesi, ayrıca sonradan kontrole gönderilen menşe ispat belgeleri ve menşe Şahadetnameleri için ithalatçı firmaların sürece d hil edilerek bilgilendirilmesinin sağlanması hususunda bir düzenlemenin yapılmasının zaruri ihtiyaç olduğu ve yapılacak düzenlemenin haksız vergi tahsili ve cezai uygulamaları engelleyeceği ve mağduriyetlerin önüne geçeceği mütalaa edilmektedir.

Gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,



Aslıhan ÇELEBİ

Ankara G m r k Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı



Orhan KATTAŐ

Bursa G m r k Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı



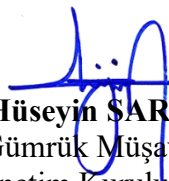
Serdar KESKİN

İstanbul G m r k Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı



Taşkın DALAY

İzmir G m r k Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı



Hüseyin SARIDAĞ

Mersin G m r k Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı